

УДК 35.07(477)

Цуркаленко Ю. В.

*аспірант кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності ОВС
(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ)*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗУМІННЯ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ДЖЕРЕЛ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Сучасна Україна переживає період процесу інтеграції до європейського правового простору. Цей процес супроводжується широкомасштабним реформуванням усієї правової системи. Це, зокрема, впливає і на оновлення вітчизняної адміністративно-правової доктрини. Саме тектонічні зміни в адміністративному праві актуалізують проблему систематизації джерел права цієї галузі. Так, у радянські та пострадянські часи, до системи джерел адміністративного права відносили лише акти правотворчості органів державної влади, які містять в собі адміністративно-правові норми. Водночас, в українській адміністративній науці коло джерел не вичерпується актами законодавства, а спостерігається тенденція до їх розширення за допомогою, так званих, «не законодавчих» джерел. Та до того ж, на теперішній час, немає єдиного підходу серед науковців щодо складових елементів системи джерел цієї фундаментальної галузі.

© Цуркаленко Ю. В., 2015

© Національний університет «Острозька академія», 2015

-
- Деякі аспекти розуміння сучасної системи джерел адміністративного права України / Ю. В. Цуркаленко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2015. – № 2(12) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2015/n2/15tyvapn.pdf>.

Мета статті: полягає у тому, щоб проаналізувати існуючі наукові дослідження щодо системи джерел адміністративного права. Крізь призму власного бачення та аналізу цих досліджень – спробувати виявити всі складові елементи сучасної системи джерел адміністративного права та акцентувати необхідність нормативного врегулювання цього питання.

Аналіз останніх досліджень. У різні періоди окремі аспекти проблем системи джерел права вивчали багато вітчизняних та іноземних науковців. Із цього приводу, справедливою є думка Марченко М.М. про те, що відколи виникло право проблеми джерел його утворення, форм його організації та існування постійно притягують до себе посилену увагу дослідників-теоретиків і, зокрема, практиків[1,с.3]. Щодо поняття «система джерел адміністративного права» зазначимо, що незважаючи на численні дослідження цієї тематики, які знайшли своє відображення на рівні окремих тез доповідей, наукових статей, на сторінках навчальних посібників та підручників ця категорія ще досі залишається повно мірою не пізною. Загалом, питання щодо системи джерел права висвітлені у працях: Л. А. Луць, Ж-Л.Бержеля, О. В. Констанція, , М. М.Марченко, Н. М. Пархоменко, Р. Б. Тополевського. Наукові ж дослідження стосовно системи джерел адміністративного права здійснювалися переважно на рівні навчальної літератури такими науковцями, як: В. Б. Авер'янов, В. М. Бевзенко, В. І. Курило, С. М. Мойсак, Р. С. Мельник.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перш ніж перейти безпосередньо до питання цього дослідження, необхідно визначити, що саме мається на увазі під «джерелом адміністративного права». Взагалі, термін «джерело права» існує вже багато століть і науці відоме подвійне розуміння цієї категорії – у матеріальному сенсі, і у формально-юридичному. У цій роботі буде використовуватися термін «джерело

▪ Деякі аспекти розуміння сучасної системи джерел адміністративного права України / Ю. В. Цуркаленко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2015. – № 2(12) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2015/n2/15tyvapu.pdf>.

права» саме у формально-юридичному значенні, як найбільш зрозумілий та уживаний. Ми розділяємо думки значної кількості науковців та традиційно розуміємо під ним зовнішню форму вираження правових норм.

Також необхідно звернути увагу на співвідношення понять «джерело права» і «форма права». Сьогодні у науковій літературі існує декілька поглядів: одні автори ототожнюють ці поняття, інші – розподіляють за різними варіаціями, треті – вважають, що термін «джерело права» і «форма права» це – два різні поняття, які не можна ототожнювати. Необхідно мати на увазі, що в учбовій (інколи і в науковій) літературі терміни: «джерело права» та «форма права» розглядаються як ідентичні, що є своєрідною традицією. Ураховуючи точку зору Мельника Р.С., який стверджує, що джерело права є категорією, яка пояснює, звідки береться норма права, як вона «народжується». З огляду на це, варто розрізнити джерело права (відповідає на питання, звідки береться норма права) та форму права (відповідає на питання, у чому (яким чином) фіксується, дістає зовнішнього вияву норма права) [3, с. 89]. Розуміючи різницю між цими категоріями, надалі ми використовуємо саме термін «джерело адміністративного права». Для того, щоб зрозуміти це поняття спробуємо розібратися, а що саме сьогодні фактично є джерелом адміністративного права.

У період радянської доби до джерел адміністративного права відносили тільки акти органів державної влади, що регулюють суспільні відносини у сфері керування. Тобто, фактично у цій галузі поняття «система джерел права» прирівнювалося до терміну «законодавство». Тоді заперечувалася ідея множинності джерел права. Але часи змінюються і відтоді, як Україна стає незалежною державою коло джерел

▪ Деякі аспекти розуміння сучасної системи джерел адміністративного права України / Ю. В. Цуркаленко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2015. – № 2(12) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2015/n2/15tyvapu.pdf>.

адміністративного права розширюється пропорційно демократичним перетворенням та євроінтеграції країни.

Усі без винятку сучасні правники погоджуються з тією думкою, що у нашій країні законодавство є першоджерелом. Тобто, нормативно-правові акти державних органів, у яких закріплені норми адміністративного права, відносяться до першої та найбільшої групи джерел сучасного адміністративного права. До цієї групи відносяться нормативні акти, які умовно розподілимо на три групи за ієрархічною системою:

- **Конституція України** вважається фундаментальним джерелом адміністративного права України, адже вона є Основним Законом України (у ст. 8 закріплений принцип верховенства права), слугує базою для появи нових джерел зазначеної галузі права. Її норми є нормами прямої дії. Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина, безпосередньо на підставі Конституції України – гарантується[4]. Окрім цього, вона закріплює принцип поділу влади на: виконавчу, законодавчу і судову, який надалі стає основою для ряду нормативно-правових актів, що деталізують систему органів виконавчої влади та їх повноваження, а це відповідно дає поштовх до проведення адміністративно-правової реформи в Україні, яка триває і донині. Безпосередньо, у розділі VI Конституції України (Кабінет міністрів України. Інші центральні органи виконавчої влади) визначена система органів виконавчої влади та основи організації їх діяльності. Так, вищим органом у цій системі є Кабінет Міністрів України; він – відповідальний перед Президентом України і Верховною Радою України, підконтрольний та підзвітний Верховній Раді України (ст. 113). Визначеним є і суб'єктний склад виконавчих органів, його ієрархія та порядок призначення посадових осіб (ст. 114). У ст. 115 Конституції України описуються можливі

▪ Деякі аспекти розуміння сучасної системи джерел адміністративного права України / Ю. В. Цуркаленко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2015. – № 2(12) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2015/n2/15tyvapu.pdf>.

процедури відставки уряду, а в статтях: 116 та 119 – відповідно окреслюються повноваження КМУ та місцевих держадміністрацій. Організація роботи місцевих державних адміністрацій, що здійснюють виконавчу функцію влади на місцях, описана у ст.118. Вони – підзвітні та підконтрольні органам вищого рівня, що вкотре доводить наявність у цій системі ієрархії. Окрім вищевказаного, вважаємо за необхідність підкреслити, що саме в Конституції України знайшли своє закріплення загальні принципи адміністративного права. Конституційні норми встановлюють адміністративно-правовий статус громадян, законодавчо закріплюють участь об'єднань громадян та трудових колективів в управлінні державними і громадськими справами, обов'язки та відповідальність посадових осіб. Основний закон також слугує базою для появи нових джерел адміністративного права та основою для розвитку адміністративного законодавства. Її положення визначають необхідність оновлення джерел адміністративного права та взагалі – межі адміністративно-правового регулювання. У ст. 92 Основного закону, визначається ряд питань у сфері державного управління, які можуть бути вирішені виключно законом. [4]

- **Закони** займають основну за значущістю частину нормативно-правових актів в Україні, адже саме вони покликані регулювати найважливіші суспільні відносини. Важливе місце у системі джерел адміністративного права займає кодифікований акт – Кодекс України про адміністративні правопорушення (КУпАП), основними завданнями якого є: охорона прав і свобод громадян, власності, конституційного ладу України, прав і законних інтересів підприємств, установ і організацій, встановленого правопорядку, зміцнення законності, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі точного і неухильного

▪ Деякі аспекти розуміння сучасної системи джерел адміністративного права України / Ю. В. Цуркаленко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2015. – № 2(12) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2015/n2/15tyvapn.pdf>.

додержання Конституції та законів України, поваги до прав, честі і гідності інших громадян, до правил співжиття, сумлінного виконання своїх обов'язків, відповідальності перед суспільством (ст. 1 КУпАП) [5]. Також, до кодифікованих законів, що є джерелами адміністративного права, ми можемо віднести Кодекс адміністративного судочинства України (КАСУ), який визначає: юрисдикцію, повноваження адміністративних судів щодо розгляду адміністративних справ, порядок звернення до адміністративних судів та порядок здійснення адміністративного судочинства(ст. 1 КАСУ) [6]. Також, Митний Кодекс України, що визначає засади організації та здійснення митної справи в Україні, регулює: економічні, організаційні, правові, кадрові та соціальні аспекти діяльності митної служби України. Специфікою адміністративного права є регулювання широкого кола суспільних відносин. У зв'язку із цим, до джерел адміністративного права відносяться безліч законів. До найбільш актуальних законодавчих актів Верховної ради необхідно віднести: Закони України «Про Кабінет Міністрів», «Про об'єднання громадян», «Про звернення громадян», «Про державну службу», «Про місцеве самоврядування» та ін.

- **Підзаконні юридичні акти**, це – укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, накази центральних органів виконавчої влади, а також – акти місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування, в яких містяться норми адміністративного права. На нашу думку, окрім нормативно-правових актів органів виконавчої влади, які містять адміністративні норми і є джерелами адміністративного права, необхідно розглянути акти керівників державних підприємств, об'єднань, установ і організацій. До таких актів ми можемо віднести: накази керівників, інструкції адміністрацій, статuti, положення, правила внутрішнього розпорядку. Зазначені підзаконні

▪ Деякі аспекти розуміння сучасної системи джерел адміністративного права України / Ю. В. Цуркаленко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2015. – № 2(12) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2015/n2/15tyvapu.pdf>.

нормативно-правові акти мають локальний характер, адже вони діють, зазвичай, лише в межах певного підприємства(об'єднання, установи, організації).

Стеценко С.Г., окрім вищезазначених актів чинного законодавства, до кола джерел адміністративного права також відносить міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України[7,с.38]. Безумовно, міжнародний договір є важливим джерелом адміністративного права. У системі норм національного законодавства, в «ієрархічній піраміді», це джерело знаходиться на наступній сходинці після Конституції України. В адміністративно-правовій сфері ці акти регулюють: правовий статус іноземців та осіб без громадянства, захист прав людини і громадянина, охорони природи, культурної спадщини, порядок перетину державного кордону, взаємодії прикордонних військ та митних служб суміжних держав, міжнародного сполучення, співробітництва у різних галузях народного господарства, боротьби із злочинністю.

Поряд з міжнародними договорами вважаємо доцільним розглянути і судову практику Європейського суду з прав людини. Ратифікувавши Конвенцію про захист прав людини і основних свобод 1950 року, та низку протоколів до неї, Україна визнала юрисдикцію Європейського суду з прав людини з питань тлумачення та застосування її положень. Цікавою є думка М.П. Орхіза: він зазначає, що в Європі фактично склалася норма звичаєвого міжнародного права, згідно з якою сукупність рішень Європейського суду з прав людини розглядається, як європейське прецедентне право в галузі захисту прав людини та основних свобод [8, с.104-105]. І хоча в Україні до тепер судовий прецедент не визнається джерелом адміністративного права у КАСУ вказано, що суд у вирішенні

▪ Деякі аспекти розуміння сучасної системи джерел адміністративного права України / Ю. В. Цуркаленко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2015. – № 2(12) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2015/n2/15tyvapu.pdf>.

справи застосовує принцип верховенства права з урахуванням судової практики Європейського суду з прав людини (ч. 2 ст. 8) [6]. Окрім цього, згідно із законом України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», судам надається право застосувати у розгляді справ практику Європейського суду з прав людини, як джерело права (ст. 17) [10].

Нині у літературі можна зустріти обґрунтовану думку науковців про те, що норми міжнародних договорів, схвалених парламентом, не перестають бути нормами міжнародного права, вони не перетворюються на норми національного права. В. Є. Скоромаха стверджує, що: «Ставши частиною національного права України, відповідна норма договору не трансформується в нову національну норму, а реалізується самостійно, в окремих випадках разом із прийняттям внутрішньодержавним правовим актом»[9, с.64]. На підставі викладеного, вважаємо за доцільне міжнародні договори та практику Європейського суду з прав людини в системі джерел адміністративного права розглядати, як окремий вид міжнародних джерел адміністративного права.

Науковець Битяк Ю. П. до джерел адміністративного права відносить вищевказані джерела та рішення Конституційного Суду України, оскільки в результаті діяльності цього органу можуть тлумачитися або визнаватися такими, що не відповідають Конституції України (фактично скасовуватися) окремі адміністративно-правові норми [11, с. 54]. Колпаков В.К. також вважає, що до цієї системи доцільно відносити й акти судових органів[12; с. 166-167].

Із цього приводу, Мельник Р. С. наголошує, що суди доволі часто стикаються з прогалинами у праві, суперечливістю окремих положень юридичних актів, що як наслідок, ускладнює здійснення правосуддя. З

▪ Деякі аспекти розуміння сучасної системи джерел адміністративного права України / Ю. В. Цуркаленко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2015. – № 2(12) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2015/n2/15tyvapn.pdf>.

огляду на це, виникає необхідність розробки суддями окремих принципів (положень), спрямованих на виправлення недоліків, що дістають вияв у чинних нормативних актах. Подібні принципи (положення) можуть застосовуватися іншими судами (суддями) під час вирішення аналогічних справ. До джерел адміністративного права він відносить рішення наступних судів: 1) Конституційного Суду України; 2) Верховного Суду України; 3) Вищих спеціалізованих судів України та рішення їх пленумів; 4) Європейського суду з прав людини. [3, с. 90-104].

Ми розуміємо, що незважаючи на те, що в українській правовій системі традиційно судові рішення не визнаються джерелом адміністративного права, щораз частіше сучасні науковці схильні до протилежного. Але є й противники цього. Так, на думку Н.М. Пархоменко, визнання судового прецеденту джерелом права може розбалансувати систему розподілу влади, що не відповідатиме основним засадам правової демократичної країни та суперечитиме існуючій сталій практиці державотворення та правотворення [13, с. 286].

Аналізуючи вищевикладене, до сучасної системи джерел національного адміністративного права, окрім нормативно-правових актів та міжнародних джерел, також можуть відноситися судові рішення національних судів. Але, варто зазначити, що суди жодним чином не можуть підміняти законодавчий орган.

Є дослідники, які сучасну систему джерел адміністративного права тлумачать в максимальному широкому сенсі. Наприклад, на думку В. І. Курило, до цієї системи ще також відносяться: адміністративно-правові концепції і доктрини, природне право та адміністративно-правові звичаї [14, с. 31]. В свою чергу Мельник Р. С. виділяє неформалізовані

▪ Деякі аспекти розуміння сучасної системи джерел адміністративного права України / Ю. В. Цуркаленко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2015. – № 2(12) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2015/n2/15tyvapu.pdf>.

джерела адміністративного права та відносить до них наступні: норми моралі, традиції, звичаї та правову доктрину [3, с. 103-104].

Здійснивши аналіз ряду робіт з цього питання, ми робимо висновок про те, що найбільш дискусійним та актуальним є питання щодо місця судових рішень в системі джерел адміністративного права. З одного боку, сучасні правники та науковці активно використовують рішення національних судів, як положення, що розкривають та тлумачать зміст права, а з іншого - ці рішення нормативно не визнаються джерелом національного адміністративного права.

Висновки. Проаналізувавши все вищевказане, стає зрозумілим, що сучасна система джерел адміністративного права у процесі розвитку України постійно зазнає змін та відбувається доповнення її традиційного переліку. Ця проблема привертає увагу багатьох науковців, кожен з яких наводить своє авторське бачення щодо цього питання. Думки вчених нерідко принципово різняться між собою. Таке розмаїття думок доволі негативно впливає на формування єдиного теоретичного базису сучасного адміністративного права. До того ж, зазначена проблематика має не тільки теоретичний, але й практичний характер, оскільки за таких умов складно вирішити проблему колізій норм адміністративного права та уникнути прийняття суперечливих рішень. Нормативне вирішення цього питання не тільки вирішить вищевказані проблеми, але й дасть змогу стверджувати про прогресивний розвиток правової системи України.

На нашу думку, сучасна система джерел адміністративного права України має бути представлена наступним чином:

- нормативно-правові акти державних органів України;
- міжнародні джерела;
- рішення національних судів.

▪ Деякі аспекти розуміння сучасної системи джерел адміністративного права України / Ю. В. Цуркаленко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2015. – № 2(12) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2015/n2/15tyvapu.pdf>.

Ми вважаємо, що така система відповідає потребам України, яка знаходиться на стадії розвитку та демократизації. Саме зараз, настав час відійти від пережитків минулого та виробити єдиний концептуальний підхід щодо розуміння сучасної системи джерел адміністративного права, ураховуючи всі потреби країни, яка знаходиться на шляху до євроінтеграції.

Список використаних джерел

1. Марченко М. Н. Источники права : учебное пособие / М. Н. Марченко. – М. : ТК Велби ; Изд-во «Проспект», 2005. – 760 с.
2. Автореф. дис.канд. юрид. наук: 12.00.07 / О. В. Константиий; Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. – Х., 2000. – 19 с.
3. Мельник Р. С., Бевзенко В. М. Загальне адміністративне право: Навчальний посібник / За заг. ред. Р. С. Мельника. – К. : Ваїте, 2014. – 376 с.
4. Конституція України : Закон України : від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення. – Х. : Одіссей, 2014. – 288 с.
6. Кодекс адміністративного судочинства України. –Х.: Одіссей, 2014. – 168 с.
7. Стеценко С. Г. Адміністративне право України / С. Г. Стеценко. – К.: Атіка, 2007. – 624 с.
8. Орзих М. Ф. Современный конституционализм в Украине. Введение в украинское конституционное право: монография /М. Ф. Орзих, А. Р. Крусян. – К. : Алерта, 2006. – С. 104-105.

▪ Деякі аспекти розуміння сучасної системи джерел адміністративного права України / Ю. В. Цуркаленко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2015. – № 2(12) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2015/n2/15tyvapu.pdf>.

9. Скоромаха В. Є. Практика Конституційного Суду України як засіб імплементації європейських стандартів прав і свобод людини в Україні / В. Є. Скоромаха // Вісник Конституційного Суду України. – 2000. – № 5. – С. 64
10. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України: від 23.02.2006 р., № 3477-IV.
11. Адміністративне право: підручник / Ю.П. Битяк (кер.авт.кол.), В.М. Гаращук, В.В. Богущкий та ін.; за аг. Ред.. Ю.П. Битяк, В.М. Гаращука, В.В. Зуев. – Х.: Право, 2010. – 624 с.
12. Колпаков В. К. Вступ до навчального курсу «Адміністративне право України» / В. К. Колпаков, Т. О. Коломоєць. – К.: Ін Юре, 2014. – 240 с.
13. Пархоменко Н. М. Джерела права: проблеми теорії та методології / Н. М. Пархоменко: Монографія. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. – 337 с.
14. Курило В.І Про систему джерел адміністративного права України / В.І. Курило // Юридичний вісник. – 2009. - №2 (11) – С. 30-33.
15. Майданик Р. Загальна характеристика судового прецеденту в праві України / Р. Майданик // Юридична Україна. – 2012. – №12. – С. 41-49.

Цуркаленко Ю. В.

Деякі аспекти розуміння сучасної системи джерел адміністративного права

Стаття присвячена висвітленню сутності та змісту поняття «джерело адміністративного права». Робиться аналіз різних поглядів на сучасну

▪ Деякі аспекти розуміння сучасної системи джерел адміністративного права України / Ю. В. Цуркаленко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2015. – № 2(12) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2015/n2/15tyvapu.pdf>.

систему джерел адміністративного права. В результаті якого автор акцентує увагу, що ця система знаходиться у процесі розвитку та потребує законодавчого закріплення.

Ключові слова: джерело права, адміністративне право, законодавчі акти, міжнародні джерела, рішення суду.

Цуркаленко Ю.В.

Некоторые аспекты понимая современной системы источников административного права

Стаття посвящена освітленню сутності і содержания поняття «источник административного права». Производится анализ различных взглядов на современную систему источников административного права. В результате которого автор акцентирует внимание, что эта система находится в процессе развития и требует законодательного закрепления.

Ключевые слова: источник права, административное право, законодательные акты, международные источники, решение суда.

Tsurkalenko U.V.

Some aspects of the understanding of the modern system of sources of administrative law

Ukraine is a young independent state. It tends to get into the European Union, and to become truly democratic, legal and social state. Human rights are the priority in this country. In this regard, civil society is developing rapidly, and its life is changing. Ukrainian legislation is being changed because our government is seeking to make it acquis communautaire (EU legislation). Therefore the sources of new administrative law must be determined. Nowadays there is still a

▪ Деякі аспекти розуміння сучасної системи джерел адміністративного права України / Ю. В. Цуркаленко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2015. – № 2(12) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2015/n2/15tyvapu.pdf>.

disagreement between scientists about modern system of sources of administrative law of Ukraine.

Article is devoted to the nature and content of «source of administrative law». The analysis of different views on the modern system of sources of administrative law is studied. This issue was paid attention to such scholars as, Averyanov, Bevzenko, Bytyak, Kolpakov, Kurylo, Melnik. Each of whom brings their own vision of this system. They all could be divided into three groups:

- the sources of administrative law are the acts of current legislation;
- the sources of administrative law are legislative acts and international sources;
- the sources of administrative law are legislative acts, international sources, judicial decisions, General principles of law, concepts, customs, traditions, norms of morality.

In our opinion, the modern system of sources of administrative law shall consist of normative-legal acts, international sources in court decisions.

Key words: the source of law, administrative law, legislative acts, international sources, courts decision.

▪ Деякі аспекти розуміння сучасної системи джерел адміністративного права України / Ю. В. Цуркаленко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2015. – № 2(12) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2015/n2/15tyvapn.pdf>.